

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ — „
Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 12 frt — kr.
 Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.
 A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, márczius 4.

A magyar középosztály.

A középosztály képezte hajdan és dacára mostani válságos helyzetének — képezi még mai nap is a magyar nemzet zömét, melyből anyagi és szellemi ereje származik. Történeti fejlődésében feltűnik ott, midőn szembe száll a széthuzó, gögös arisztokracziával s ezzel egyideig feltartja az ország romlását. Ezután egymást érik a csapások a nemzeten, melyből a középosztály mindig kiveszi részét. Hisz a vilámok is a magas tölgyet forgácsolják szilánkká, míg az alatta felcseperedett csemeték védve vannak.

A most lefolyó fél század elején feladta kiváltságait, új, constitutionalis rend behozatalát segítette, sőt ennek megvédésében a csatateren legkiválóbbjait vesztette el, — de mindezen csapások nem voltak oly károsok a középosztályra, mint a lefolyt ötven év alatti gyors átalakulás. A gyors átalakulás, az új viszonyok tönkretették anyagi existenciáját, az anyagi biztos létből a legnagyobb anyagi bizonytalanságba kergették bele. Az ujkor szelölője megcsapta, mint az üvegházban nevelt növényt a perzselő nap heve. Ennek hatása alatt egymás után vándoroltak idegen kézre az ősi kuriák, udvarházak, táblabíró nagyapák örökei. Pusztul a familiaritas. Pusztulnak a puritán erkölcsök. Szóval a magyar gentry még úgy sem tudta kiállani az új viszonyokat, mint a német »junkertum«, pedig ezt ugyancsak megtépte az új idők forgószele.

Ezekhez járulnak a lefolyt félszázad atatti gazdasági mizériák. Az alkotmányos éra beköszöntése óta helyes gazdasága politikánk nem volt, mert minden a kizsákmányolási rendszert szolgálta, minden a földbirtok ellen esküdt, melyben a középosztály vagyona nyugodt. Egyes palliativ eszközök alkalmazása, s egyes kísérletezések mellett a középosztály organuma annyi vért vesztett, hogy többé erőre nem tudott jönni. Csupán az 1870—1880. évek közti évtizedben földbirtokainak száma 1.631,071-ről 1.133,086-ra, tehát háromnegyedre szállott le s a többi beolvadt a nagy uradalmaiba, hol a tőkék rendelkezésre voltak állítva. 1881. évben a birtokátruházások száma 209,644, még pedig 19,204 esetben végrehajtás folytán.

1896-ban a birtok változások száma az előbbi évtizedekhez képest annak kétszeresére szállott fel: 407 ezerre; még pedig adás-vevés folytán 317 ezer esetben (!) és árverések folytán pedig 15,012 esetben. Az összes ingatlan birtokoknak tehát mintegy negyed része folyton vándorol, ez tehát nem mutat semmikép sem jó gazdasági helyzetre, annál kevésbé az az évenkénti 15,000 árverési eset.

Emellett halad az általános eladósulás. Míg 1895-ben 115 millió volt a bekebelezett tehertöbblet, 1896-ban ez már 117 millióra és a mostani szerencsétlen gazdasági év mit hozhat mást, mint a teher növekedését hatványozott mértékben.

Mindezen adatok pedig élénken bizonyítják az adóreform szükségességét,

melylyel első sorban a még mindig a földbirtokon alapuló középosztály helyzete lenne megkönnyítve.

Sainte Hilaire.

Kossuth indítványa.

Nagy arányban indították meg az olaszok a mozgalmat, nemzeti egységük jubileumának megünnepléséhez. Arról is beszéltek, hogy a múlt világot összes uralkodói el mennek Rómába és részt vesznek az ünnepélyekben, de bizony az egész külföld Kossuth Ferencz czédevalválódott.

Az indítványozta Kossuth, hogy a magyar parlament üdvözölje az Olasz állam egység jubileumát, de a pártok nem igen találnak alapot, melyre állva örömeiket fejezhetik ki az olasz állam-egységnek.

Ismeretes a mód, melylyel az Olasz állam egységését csinálták. Erről jobb hallgatni. Ismerősök az Olasz állam bajai, a Banka Romana-féle corrupeziók, a Crispi féle botrányok, az abisziniai kudarcz, a szánandó pénzügyi helyzet, melynek nyomása alatt a hadseregben is megtakarításokat kellett eszközölni, a nagyhatalmi állás nagyobb dicsőségére, ismeretes az a kínos végig kosarazás, mely után végre is Montenegróból kap feleséget a trónörökös és Kossuth még gratulálni akar! Mihez?

A pártok megállapodása szerint nem fogadják el az indítványt, mert nincs miért gratulálni, de meg egy idegen állam belső viszonyai feletti tetszés vagy nem tetszés nyilvánításoktól tartózkodni illik egy másik ország parlamentjének.

Különben is nem nagyon örvendetes eseményt juttat ez a mai nap eszükbe az olaszoknak. Albert Károly alkotmánya közönséges

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Az én csillagom.

Irtá: Mendelényi Béla.

Négy nap mult el azóta. Ha elfeledtem volna az egész történetet, ha napirendre térek fölötte, mint a világon megtörténő minden esemény felett, akkor nem csodálkoznék.

Hiszen minden újabb huszonnégy óra az új események áradatát jelenti nekünk, — de természetesen minden újabb huszonnégy óra elsőpri az előbbinek minden mozzanatát is.

Am én nem így voltam. Ujra és újra megjelent előttem az én éjféli látogatóm alakja. S így, hogy nem láttam őt valósággal, csak annál kedvesebbnek, rokonszenvesebbnek és tökéletesebbnek tartottam.

Láttam őt újra, a mint félve és habozva áll az ajtó előtt, mikor rám emeli sugárzó, nagy szemeit s hallottam lágy hangját, a mint az igazi fájdalomtól elcsuklik.

Természetes dolog, hogy az a buzgó utánjárásom, a melyet érdekében kifejtettem — hiszen valósággal kortes fogásokkal éltem — nem volt így, teljesen az önzés híján.

Mikor a szerkesztőnkkel beszéltem a dolgról, valósággal ékes szölvára tett az a tudat, hogy ő érte kardoskodom.

S bizony benső örömet éreztem, mikor

láttam, hogy az első lépés sikerre vezetett. Ez lelkesített azután annyira, hogy hirtelenében összetákoltam a gyűjtő ívet és két nap leforgása alatt megadóztattam lapunk összes barátait, de sőt ellenségeit is.

Hozzáadván a gyűjtő iv összegét ahhoz, a mit a szerkesztőségnek néhány emberbarát beküldött, 38 forintnyi összeg állott rendelkezésemre, mint az első gyűjtés eredménye.

Ezt azután 40 forintra kiegészítve, utba indítottam.

Azonban, a mi leginkább meglepődéssel töltött el, a pénzüsszegen kívül három helyről megrendelést is küldhettem, kézimunkákra szóló megrendelést.

Most azután vártam. Jönni fog, biztosan eljön, — gondoltam; csak nekem ne köszönjön aztán semmit, akkor minden jól van.

Hiszen csak látni akartam, hogy mint derül fel halvány arcán az öröm.

És — nem jött.

Levélben mondott köszönetet; nem jöhet — irta — személyesen, mert anyját egy pillanatra sem hagyhatja magára, oly válságos fordulatot vett a betegsége. Levele végén azonban kijelentette, hogy a mint kijöhet az utcára, az első útja ide lesz.

Ez a levél, a mely szerkesztőnknek szólt, teljes elismeréssel találkozott a füstös redakcióban.

Hiszen ily keresetlen, közvetlen hangon irt levél oly kevés érkezik hozzánk, hogy bizony kézzől-kézre vándorol mindig, ha akad egy is.

Természetes dolog, hogy a munkatársak mindnyájan mondtak valamit a levélre is, meg az írójára is; már a mint kiki műszaki véleményét alkotott a dolgról.

Az is természetes dolog, hogy engem illetőleg is mondtak műszaki véleményt, többnyire ilyet: Hm, hm! a Buksy is felcsapott hát agent provocateur-nek!

Az azonban a legtermészetesebb, hogy én szörnyen elégedetlen voltam a világgal. Hiszen mondhattam volna én is, hogy a siker tudata maga a legnagyobb meglepődés. Mondhattam volna, hogy így fordult a dolog legjobban. Mondhattam volna, hogy éppenséggel nincs jogom többet kívánni, mert illetlenség lenne többet kívánni.

És mégis nagyon bántott valami. Szinte megzavart.

Akkor este nagyon visszasan csináltam dolgaimat. Ezer szerencse, hogy politikai cikket nem irtam; mert több mint bizonyos, hogy hogy lángba borítom — legalább papiroson — egész Európát.

Ott azonban, a hol lehetett, szurtam — vágtam így is.

Amire megint a szerkesztő hüm-getett egy-kettőt, aztán szépen leköszörlölte a harapósabb kifejezések életét.

Ilyen körülmények között aztán nem is csoda, ha a vacsorával egyáltalán nem voltam megelégedve s a vendéglőstől kezdve le egész a borczipelő-pikolóig lehordtam mindenkit a korszámban.

államesiny volt, melyet Radezky huszárai peccsételtek meg. Ezeket az emlékeket pedig nem jó feljuttatni.

Egységes magyar állam. A nemzetiségi kérdésben a bécsi *Pol. Corr.* budapesti levelezője szembeszáll amaz állítással, mintha Magyarország alkotmányában a különböző néptörzsek elismertetnének, mint ugyanevezett történelmi politikai individualitások. Ez az állítás teljesen hamis és félreértésen alapul. A nemzetiségi törvény inkább világosan kifejezi Magyarország nemzeti állami jellegét, amennyiben az összes állampolgárokat nemzetiségi különbség nélkül az egységes és oszthatatlan magyar nemzet tagjainak jelenti ki. Egészen helytelen, hogy a kormány hamisan, chauvinistikusan értelmezné a törvényt; a nemzetiségi törvény határozottan azt mondja, hogy Magyarország, bár különböző néptörzsek lakják, egységes állam, egységes magyar nemzettel és erre az egységes államra a történelem és a politikai szükségszerűség nyomta rá az eltörülhetetlen nemzeti jellegét. Minthogy Magyarországon nyolcz különböző nemzetiség él, amelyek közül egyiknek sincs zárt nyelvterülete, a decentralizáció, vagy épen a föderáció minden kísérlete az állam gyengítésével és pusztulásával járna. Világos tehát, hogy a magyar nemzeti állam tagadása, mivel csakis e jellegének megtartása képesíti erőfejlesztésre, egyúttal a dinasztia érdekével és a monarchia hatalmi állásával is legélesebb ellentétben áll. Ha tehát külföldön rendszeresen terjesztik azt a nézetet, hogy a magyar nemzeti állam nem nyugszik pozitív jögon, ha a magyar nemzeti államszintje valami átmeneti chauvinista áramlat produktumának tüntetik fel, amely katasztrófa elé megy, ez oly merészkedés, amely rászolgált a legkeményebb visszautasításra.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 4.

A Ház képe ma meglehetősen csendes volt. Az ülés lassan indult; de mind a mellett apróbb csatározásokban éppenséggel nem volt hiány.

A honatyák szép számmal jelentek meg és a kormányt is öt miniszter képviselte.

Kilencz óra éppen hogy elmúlt, mikor visszakerültem a szerkesztőségbe. Nem mentem egyenest ide, hanem előbb le, a nyomdába; ott belekötöttem a metropázszba, silány trafiknak nyilvánítottam az egész nyomdát és a korrektornak értésére adtam, hogy nincs könnyebb dolog e világon a korrigálásnál; minden normális eszű ember jól elvégezheti, csupán ő nem konyit ehhez a legkisebb mértékben sem.

Ezek után, bevágva magam után a nyomda üveges ajtaját, ráordítottam az örökkön morgó házmesterre, hogy mért nem gyújtja meg jobban a folyosó lámpáját. Ő természetesen miregve-morogva szabadkozott. — én azonban gyűgyeség dolgában őt Bánffy-hoz hasonlítva, faképnél hagytam.

Igy jutottam be a szerkesztőségbe.

És itt, az asztalon egy csöpp kis levélke várt.

Bélyeg nem volt rajta. Hát úgy hozta valaki. De ki?

És a levél így szólt:

»Mélyen tisztelt uram,

Önök sokkal többel tartozom, mint azzal a pusztá szóval, hogy köszönöm. Nemeslelkű volt hozzám. Tetteire érdemtelen vagyok. De legyen róla meggyőződve, hogy soha sem szűnő hálával emlékezünk meg mindig Óaról. Anyus is, én is. Ha ideje engedi, látogasson meg bennünket. Anyám kéri erre, mert köszönetet akar mondani, Önnek, jótévedőknek.

Üdvözlí:

Honor«

Megriadtam néztem a levélre, aztán a levégőbe.

Ma különben ismét Lukács miniszter napja volt. Több rendbeli kirohanásokat intéztek ellene, különösen Mócsy és Pichler.

Mócsy erős szemrehányásokban támadja meg az adórendszert, amely — szerinte — a kisbirtokosokat egyenesen a szocializmus karjaiba vezeti. Hát ez ellen az érvek ellen bizony gyöngén tudott védekezni a pénzügyminiszterünk. Megtette ugyan a diplomatikus ígéretet, de ezért bizony csak a mameluk-tábor nyilvánított vékony helyeslést.

Pichler még érzékenyebb dolgokat feszegetett. Az osztály sorsjáték visszaéléseit. Hát ezt azzal akarta Lukács elűtni, hogy ő egyetlen egy visszaélésről sem tud; legalább hozzá mindedig panasz nem érkezett. Hm. Pedig annak idején, úgy mult hó 25-ike körül erősen megbolygatta ezt a kérdést az »Országos Hirlap« és világosan rámutatott néhány valóságos visszaélésre. Hogy aztán másnap az osztály sorsjáték intézőségétől eredt rektifikáló cikket hozott, az még nem simítja el a dolgot egészen. No de Lukács minisztert ez a támadás sem hozta zavarba; megfelelt — uti figura docet — erre is.

Csak azt puskázta el aztán Pichler, hogy a szépen indult interpellációból hamarosan kikökenve, a bélyegilletékek útvesztőjébe tévedt; amiért aztán a Ház elnöke — ismételt figyelmeztetés után — megvonta tőle a szót.

Legtöbbet ért azonban a legelső interpelláció, illetve az arra adott Bánomisénffy — válasz.

Kossuth Ferencz interpellált, még pedig sürgősen azon kérdésben, hogy üdvözlje a magyar törvényhozás Olaszországot, alkotmánya 50 éves fennállásának ünnepe alkalmából.

Erre az interpellációra adta Bánffy azt az epochális választ, hogy az üdvözlést nem tartja időszerűnek. Nem tartja pedig azért, mert először is az olasz alkotmány nem 50, hanem csak 25 éves. Csodálatosképpen nem hangzott föl erre a Mücsába illő kijelentésre a hahota a Házban; pedig a honatyák kapva-kapnak különben a nevetni valón. Hiszen ország-világ tudja, hogy éppen kerek 50 évvel ezelőtt prok-

lamálták ki Olaszországban azt az alkotmányt a melyen — daczára a megszakításnak — az olasz királyság is, de meg a törvényhozás is mind máig nyugszik. Hanem persze Bánffy által ez nem igen tudatik és nincs olyaténként vélelmezve a dolog, mintha szép Itáliának igaza lenne a holnapi országos ünnepével.

E szerint hát a Magyarországi március 15-iki ünnepség sem létjogosult, mert hiszen a március 15-iki szabadsajtó, személy szabadság és a többi korszakalkotó reformok proklamálása is csak illuzórius valami lehet Bánffy Tógyer előtt. Hiszen erre való nézvést is beállott 1849-től 1867-ig a megszakítás!

Hát bizony csinos bakocská volt ez is. Közjogi baklövést özőnével láttunk már tőle, földrajzit detto, diplomáciait detto, közügyit detto; ám most a történelmet illetőleg dettozott a jó úr. A történelemben — a francia forradalomtól a legujabb korig, napjainkig — árult el mesés járatosságot. Tudja a jó ég, hoi tarthat még abban a bizonyos lexikonban? Talán a kőkorban.

Az ülés lefolyása különben a következő volt:

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Perczel Béni, Molnár Antal, Rakovszky István.

A kormány részéről jelen vannak: báró Bánffy, Lukács, Darányi, Erdélyi, Josipovich.

Az olasz parlament üdvözlése.

Kossuth Ferencz: Indokolja sürgős indítványát az olasz parlament üdvözlésére vonatkozólag, az olasz alkotmány félszázados évfordulója alkalmából. Olaszország hatalmas tényezője a hármasszövetségnek: az udvariasság, az akkori időkre való kölcsönös emlékezés mindez indokolta teszi, hogy egy velünk barátságos lábon élő nagyhatalmat nemzeti ünnepe alkalmából üdvözlöljük.

Báró Bánffy Dezső: Az olasz alkotmány még nem is ötven éves, mert egyesített Olaszország csak huszonötéve, hogy létezik. Különben sem tartja helyesnek, hogy egy idegen állam belső alakulásaiba három módon beavatkozzunk, nem tartja szükségesnek az üdvözlést. (Helyeslés a jobb oldalon, ellenmondás a szélsőbalon.)

Zsebemben volt a levél, — abban benne volt minden. Hiszen szentül meg voltam győződve a felől, hogy a csillagok is csak azért ragyognak oly szépen, az égbolt is azért olyan remek kék s a levegő is azért oly langyos, mert a levél, a kis levél olyan, a minő.

Kinnt, a Bonai-kút mellett arra a meglepő felfedezésre jutottam, hogy csakis helyesen járok el, ha őket meglátogatom. Mert — minden nyomoruk mellett is — művelt úri nők bizonyára, s mint ilyenek, nagyon rossz néven vennék tőlem, ha figyelmen kívül hagyom meghívásukat. Meg azután meg kell győződnöm őket arról, hogy éppenséggel nem adósaim semmiféle köszönettel; mert — utóvégre is — én csak azt tettem, a mit mindenki megtesz bizonyára az én helyemben.

Hogy azután én éppen annak örülök, hogy magam voltam az a mindenki, ez már más kérdés. De azt is tudokra kell adnom, valamiféle elfogadható formában.

Mindezek megállapítása után hazafelé indultam.

S haza érve — minden eddigi bevett szokásom ellenére — megható óvatossággal nyitottam ki az ajtót s tettem is be magam után, nehogy valamiképpen fel riaszszam a házbelleket édes álmukból.

En ugyan nem feküdtem le, de igenis neki ültem és — megtagadva a tradíciókat — verset irtam; rövid, pergő verset, a melynek az volt a csattanója, hogy:

Akármennyi botlás, akármennyi érdek
Akármennyi bú, baj, akármennyi vétek
Hemzsegen is benne — mégis szép az élet!

A méreg és a harag egyszeribe szerte foszlott belőlem. Ez a kopasz kis levél úgy hatott rám, mint mikor a tikkadt, füledt nyári délutánt a hirtelen jött zápor jótékonyan felüldíti.

Nagy léptekkel végig mértem a szobát vagy ötször. Hatodszorra már az ajtó előtt álltam és indultam kifelé, hogy megyek hozzájuk. Csak kinnt, az udvaron jutott eszembe, hogy ilyen időben nem szokás bemutató látogatásra indulni.

Hát megint visszatértem a szerkesztőségbe. De nem volt itt maradásom. A csillagos égbolt, meg az enyhe holdvilág dehogy is volt előttem közömbös most.

Bár határozottan megállapítottam, hogy a levélben nincs egyéb, mint merőben udvarias köszönet és hogy az ilyen levelek csupán egyszer olvasandók el, de nem többször, — mégis nem tartottam időpazarlásnak, hogy még vagy huszszor el ne olvassam.

Hova-tovább melegebbnek találtam a hangját és becsebbnek a tartalmát.

Legvégül aztán óvatosan a tárczámba rejtettem a csitri levelet és füttyörészve útnak indultam. Minden cél, minden szándék nélkül csak azért léptem ki a kapun, hogy kőboroljak szerte az utcákon.

Nem voltam kíváncsi semmire. Nem törődtem azzal, hogy melyik kávéházban milyen nótát húz a cigány és hol, miféle zengeráj tart — művelt családok által is megtekinthető — gajdolást.

Csak mentem, mentem. A nagy esőnd, a tiszta levegő és saját lépteim kopogása tökéletesen kielégített.

A Ház nem fogadja el Kussuth indítványát és áttért a napirendre.

Napirenden van:

a pénzügyi tárcza.

1898-ik évi költségvetésének folytatásának tárgyalása.

Mócsy Antal: A kisbirtokosok nagyon tul vannak terhelve: nem bírják a sok mindenféle ezim alatt kivetett adókat. Nem igazságos az adókulcs. A végrehajtók is a legnagyobb kegyetlenséggel járnak el. Vannak egyes községek, ahol a pótdadó meghaladja a hetven, sőt a nyolcvan százalékot is. A nép nem bírja a terhet és ezért van az, hogy oly könnyen a szocializmus karjaiba dobja magát. Ha ezen a hiányon a miniszter segítene, akkor a szocialisztikus mozgalmak csillapulása is várható volna. (Zajos helyeslés.)

Lukács László: Mócsy felszólalására reflektálva, kijelenti, hogy a kisebb existenciák aránylagos tulajdonságai nem áll ugyan, de azért helyesebb és igazságosabb adókulcsról van gondoskodni. A pótdadó százalék nagysága az egyes községek és városok igényeihez mérten változik, erre vonatkozólag a kormány közvetlen befolyást nem gyakorol. (Ellentmondás balról.)

Bolgár Ferencz: Arra kéri a pénzügyminisztert, hogy a szabad királyi városoknak kivétel nélkül adjon czégéres bormérési engedélyt, mint ahogyan megvan az Losonczon, Pozsonyban és még több városban, ahol kormányparti képviselők vannak.

Lukács László: A pénzügyi kormányzat körében pártszempontok nem érvényesülnek és csak a méltányosság alapján adhatnak hasonló engedélyeket. Az illető városok ha folyamodásuk más tekintetben kifogás alá nem esik, igényt tarthatnak erre a kiváltságra, melyet kétségkívül meg is kapnak. (Helyeslés a jobboldalon.)

Az adóügyek reformja.

Olay Lajos: A progresszív adórendszer bevezetését sürgeti.

Lukács László: Az adóügyek reformját indokoltnak találja, de miután az szorosban összefügg a polgári perrendtartás reformjával, a kettőt csak párhuzamosan lehet megvalósítani. Nem helyezheti tehát éppen ezen oknál fogva rövid időn belül kilátásba, de mihielyt a polgári perrendtartás reformja meglesz, az adórendszernek progresszív alapon való rendezése is aktuálisává válik.

Az elnémitott Pichler.

Pichler Győző: Az osztályorszájáról beszélt és azt bizonyította, hogy abból a pénzügyi kormányban csak kára van, de a nagyközönség is alaposan csalódott benne.

Lukács László: Az osztályorszájáról fűzött remények egytől-egyig beváltak és eddig ezen új intézmény ellen semmiféle kifogás föl nem merült. Daczára annak, nem képes eléggé védekezni a hozzá érkező számos folyamodványoktól, melyekben mind a magán- és jótékony célra rendezett sorsjáték engedélyezését kéri. Csodálkozik a képviselő ur kijelentésén, hogy a nagyközönség elégedetlen, holott hozzá eddig egyetlenegy panasz sem érkezett.

Pichler Győző: Szavainak helyremagyarázása címén kér szót. A bélyegilletékekből származó haszon, mely közvetlenül...

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy a tárgyhöz beszéljen.

Pichler Győző: Nem azt értettem, mintha az állam megkárosodása abból származnék, hogy az osztályorszájáról egy sorsjegyet többször is eladnak és ezáltal...

Elnök: Még egyszer figyelmeztetem a képviselő urat, hogy miután a vita be van zárva, csak szavainak félremagyarázott értelmét igazíthatja helyre.

Pichler Győző: A t. miniszter ur még nem nyugtatott meg aziránt...

Elnök: A képviselő urtól megvonom a szót.

A Rába szabályozása.

Lukács miniszter felszólalása után a Ház folytatja a költségvetés tárgyalását. Egymásután minden megjegyzés nélkül szavazzák meg a

milliók tételét, csak a legkritikább esetben halasztott megjegyzés egyik-másik tételnél.

Rakovszky István a Rába-szabályozásnál kifogásolja a roppant pazarlást, melyet itt elkövetnek, anélkül, hogy ebből bármi haszna lenne az országnak, de még csak az egyes Rábamelléki vidékeknek sem. Csak tavaly is elöntötte a Rába a Győrszigetet, óriási károkat okozva. Mire fordítják a pénzt? Pedig ezen kiadásokra csak nehezen és igen nagy kamatok mellett lehet pénzt kapni. És mily nyomasztó a rábaszabályozási adó, azt statisztikailag is kimutathatom. Szeretném, ha a népen segítve lenne, de úgy, hogy ez a segítség ne csak illuzórius legyen.

Dániel Gábor megrendelt interpellációt jelentett Szalavszky ügyében, melyre adandó válasz Szalavszky rahabilitációja akar lenni, ellenzék zárt ülést kér és erősen tüntet az ilyen megoldás ellen.

Nemzeti ünnep az iskolákban.

A 48-as magasztos eszmék elismerésének egyik szép vívmánya az a törvényjavaslat, mely az 1848. évi törvények megalkotása emlékének a kormány részéről való megünnepléséről szól. Ez által az 1848. április 11-ikének évfordulója nemzeti ünnep lesz. Ez évben a fővárosban különös fényvel megy végbe az emlékünnepe április 11-én s részt vesz abban a koronás király.

Az iskolákban szintén megünneplik az évfordulót.

E tárgyban a kultuszminiszter körrendeletet intézett a kir. tankerületi főigazgatókhoz, valamennyi állami felsőbb leányiskola, a felső kereskedelmi iskola igazgatóságához, valamennyi kir. tanfelügyelőhöz.

Azonkívül felkérte a miniszter az egyházi főhatóságokat is a rendelet foganatosítására.

A körrendelet a következő:

A m. kir. miniszterelnök ur az országgyűlés képviselőházának f. évi február hó 26-án tartott ülésén törvényjavaslatot terjesztett be az 1848-ik évi törvények megalkotása emlékének ünnepléséről.

Midőn a törvényhozás minden időre szóló állandó nemzeti ünnep elrendelésére készül, nemcsak a mai nemzedék kegyeletes megemlékezésére számít, hanem azt kívánja, hogy a magyar államnak minden hű fia évenként legalább egyszer lelke elé állítsa azt a korszakot, mely a felelős kormány rendszerre alapított modern magyar jogállamot megteremté, számít a törvényhozás különösen hazánk ifju nemzedékére, mely majdan az életbe lépve, polgári köteleminek odaadó teljesítésével az őstől öröklött király hűséggel, az alkotmány forró szeretetével s az alkotmányos törvénybe iktatott közszabadságok böles gyakorlásával az 1848-ik évi törvényhozási alkotások szellemében eljárni s e szellemet drága örökségképp az utána következő nemzedéknek átadni hivatva lesz.

Azon hitben, hogy a fent érintett törvényjavaslat a nemzet és korona akaratával törvényerőre emelkedik, s rendelkezésem és vezetésem alatt álló középiskolák számára kibocsátott Rendtartás állandó iskolai ünnepeinek sorába április hó 11-ét, mint azon napot, mely dicső emlékeztető V. Ferdinánd király az 1848-ik évi korszakot alkotó törvényeket szentesítette, emléknappal beiktatom s rendelem, hogy a közép-iskolák e napot a helyi viszonyokhoz képest megállapítandó, de mindenestre a nagy alkalomhoz méltó módon üljék meg. Kiváló szerep fog jutni ezen iskolai ünnepeken a tanári kar valamely tagjának, ki lelkesítő beszédben méltatva a nap történeti jelentőségét, a koronás királynak a nemzet kegyeletében való részvételét, jelentőségét s amaz alaptörvények megszervezésére irányuló, melyek a képviselői alapon nyugvó felelős kormányrendszer behozatalát, a közteherviselés államosítását, a földbirtok felszabadítását, a sajtószabadságot, a jogegyenlőséget és általában a politikai és polgári szabadság magasztos elveinek érvényre jutását biztosították. Idézze vissza az ifjuság fogékony lelkébe ama dicső elődök emlékét, kik az elvek magasztalására felemelkedve,

önzetlen áldozatkészséggel mondták le ősi jogokról és kiváltságokról akkor, mikor a haza jövő felvirágzása forgott szóban, kik korlátokat szabtak önmaguknak, hogy megadhasák polgártársaiknak a jogok teljességét, s akik az alkotmányos törvények biztosítékaival kívánták létrehozni a nemzeti átalakulás nagy művét.

Az ünnepi hangulat emelésére fog szolgálni, ha az ifjuság hazafias dalokkal, szavaltokkal fog ezen iskolai ünnepen részt venni, melyet általános nevelői feladatainak teljesítésében is kiváló sikerrel hasznosított az iskola. Amennyiben április 11-ike (mint a folyó évben is) oly iskolai szünnapra esnek, melyben az ifjuságnak egy része az iskola székhelyétől távol van, az igazgató kötelessége lesz az ünnepet ugyanazon hétnek valamelyik következő napján az összes egybegyűlt ifjusággal együtt megtartani.

Budapest, 1898. február 28-án.

Wlassics Gyula, s. k.

A nagyváradi Nemzeti Szövetség vasárnapi ünnepéhez.

A »Nagyváradi Nemzeti Szövetség« alakuló közgyűlésére az »Országos Nemzeti Szövetség« képviselőiben Dr. Herczeg Mihály egyetemi rektor ig. elnök, Dr. Bartha Andor min. titkár társ. elnök, Déry Gyula ig. alelnök, Dr. Lehoczky Antal országgyűlési képviselő ig. tag. és Kriváchy Géza m. á. vasuti titkár ügyvivő ma este 7 óra 7 perczkor a gyorsvonattal érkeznek meg. Minthogy pedig az ország különböző városaiból meghívott vendégek legnagyobb számban ugyan ekkor érkeznek, tisztelettel kéri a rendező bizottság a Szövetség tagjait, hogy a vendégek fogadására minél nagyobb számban megjelenjen, azon fogattulajdonos urakat, kik fogataikat a vendégek beszállítására följánlani szivesek voltak, hogy fogataikat, melyeknek beosztásáról a rendezőség fog gondoskodni, — jóval a gyorsvonat megérkezése előtt, lehetőleg már 6 órára, a vasuti állomáshoz küldeni méltóztatassanak.

Az ismerkedési estély ma este 8 órakor nem a Sasban mint az tervezve volt, hanem a Széchényi vendéglő étkező helyiségében fog megtartatni.

A Zöldfa nagytermében a közgyűlés napján f. hó 6-án vasárnap déli 1 órakor tartandó társas ebédre ma déli 12 óráig még Hegedűs Géza, dr. Sarkadi Lajos, Dr. Vári Szabó Béla és Réz Mihály bizottsági tagoknál jelentkezni lehet.

Ezzel kapcsolatosan közöljük azon felhívást, a melyet a rendező bizottság városunk polgáraihoz, az ünnepély alkalmából intéz. A felhívás így hangzik:

Tisztelt Polgártársak!

A »Nagyváradi Nemzeti Szövetség« a szervező bizottság által a helyi lapok tegnapi számban »Nagyváradi város hazafias polgárságához« intézett felhívásban ismertetett magasztos cél szolgálatára f. évi márczius 6-án vasárnap fog megalakulni.

E napot városunk közönsége bizonyára ünneppé avatja. De hogy városunk e napon külsőleg is ünnepi színt öltjön, hazafias tisztelettel kérjük városunk polgárságát, hogy házaitkat márczius 6-ikára nemzeti színű zászlókkal földiszíteni s a »Nemzeti-Szövetség« működése iránt való bizalmukat ez által is kifejezésre juttatni sziveskedjenek.

Nagyváradi, 1898. márczius 5-én.

Hazafias üdvözlettel:

A rendezőség.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Márczius 13. Szépitési egyet. közgyűlése d. e. 10 órakor a városházán.

A »vasárnapi népszerű felolvasások« sorrendje:

Márczius 6. »A költőkődő madarakról.« Tartja Potássy János.
Márczius 13. »Márczius 15-ének emléke.« Tartja dr. Türr Lajos.
Márczius 20. »A nagyítóról.« Kísérletekkel tartja dr. Tóth Mihály.

* Stefánia főhercegné betegsége.

Az egész ország a részvét mély érzetével várja a hirt a betegen fekvő özv. trónörökösne: Stefánia főhercegné állapotáról. A negyedik orvosi jelentés a következőleg szól:

Stefánia főhercegné özvegy trónörökösne 6 cs. és kir. fensége nap közben időnként nyugodtan aludt, a láz lényegesen csökkent; éjjel a hőmérséklet néhány órán átismét emelkedett 38,5 fokig. Az étvágy még nagyon csekély, a váladék még nem elégséges. A tüdő állapotában változás nem észleltetett.

Kelt Bécsben, 1898. évi márczius hó 3-án délelőtt 10 órakor.

Dr. Widerhofer, s. k.
tanár.

Dr. Auchenhaler, s. k.
udvari orvos.

* A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter köszönetét fejezte ki gróf Zichy Jenő v. b. t. t. országgyűlési képviselőnek ama nagyelkü elhatározásáért, hogy Ázsiába induló expedícióját természetrajzi gyűjtésekkel is kiegészíteni óhajtván, a Magyar Nemzeti Múzeum egyik szakbeli tisztviselőjét e célból magával vinni, az összes költségeket a sajátjából fedezni hajlandó és a gyűjtendő tárgyakat a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékképpen ajánlja fel.

* Népszerű felolvasás. A vasárnapi népszerű felolvasások rendezőse tisztelettel tudatja az érdeklődőkkel, hogy a márczius 6-iki — vasárnapi — felolvasás az »Országos Nemzeti Szövetség«-nek ugyanazon időben tartandó gyűlése miatt, nem mint rendesen 11, hanem 10 órakor fog megtartatni.

* Vezeklés. B. Gerliczy Ferencz, a nagyváradai kath. körnek elnöke, csaknem kényszerítve, a mai kor romlott szokásai szerint Budapesten párviadalt vívott; de mint jó katolikus, ismervén az egyháznak az ilyenekre kiszabott súlyos büntetését, f. hó 3-án, délelőtt 8 órakor a Kapuczinus atyák budai templomában vezeklett, s az egyházi fenyték alul felmentetett. E tény a nagy közönségnek tudomására hozzuk annál is inkább, mert városunk a nemes báró iránt ez esetből kifolyólag általános részvétet tanusított.

* A váradai jogakadémia küldöttei Budapesten. A nagyváradai jogakadémia lelkes ifjúsága tudvalevőleg azon kérelemmel fordul a képviselőházhoz, hogy márczius 15-ikét nemzeti ünnepé avassa és ez értelmében hozott határozatáról törvényt alkosson. A kérvény átadásával az ifjúság Krüger (Radványi) Aladár és Podhradszky Rezső joghallgatókat bizta meg, kik ez ügyben Budapestre is utaztak. Első sorban is Bartha Miklós országgyűlési képviselőt keresték fel a kiküldöttek, hogy a kérvény benyújtásához támogatását eszközben járassák. Bartha azonban nem találták otthon, mert Abáziában van. Ezután dr. Holló Lajos országgyűlési képviselőhöz fordultak, hasonló kérelemmel. Holló dr. igen rokonszenvesen fogadta a

küldötteket. Elismeréssel nyilatkozott a nagyváradai jogakadémia ifjúságának hazafias érzületéről, egyttal felkérte a küldötteket, hogy üdvözlétét megbízóik előtt tolmácsolják. Azután a kérvényre néhány sornyi meleghangú záradékot írt és utbaigazította Krüger-t és Podhradszky-t. Ezek azután a képviselőházba mentek, hol a kérvényt személyesen átadták Szilágyi Dezsőnek, a Ház elnökének. Szilágyi szintén szívesen fogadta a küldötteket, néhány szót váltott velük és átvevén a kérvényt, megígérte, hogy azt a Ház asztalára leteszi. — Ilyképpen nagyon valószínű, hogy a legközelebbi ülésen már napirendre is kerül a nagyváradai jogászság petíciója, a melynek sorsa most már — a kormány javaslatának benyújtása után — kétségtelen, hogy elutasítás lesz.

* A Nemzeti Szövetség megalakulása. A nagyváradai Nemzeti Szövetség létesítését városunk közönsége szokatlan örömmel és lelkesedéssel fogadta. Még meg se alakult a szövetség, már is tömegesen irta alá Nagyvárad előkelő közönsége az iveket, úgy, hogy máredig is 450 tagja van az új, hazafias célú egyesületnek s naponta önként jelentkeznek belépésre a tagok. Az ideiglenes vezetőség nagy buzgalommal óriási munkát fejt ki, hogy a vasárnapi megnyitó ünnepély minél imponzánsabb legyen s kifejezze azon magasztos, nemes célt, melyet a hazafias szövetkezet zászlajára írt. Budapestről, Aradról, Kassáról, Segesvárról, Szászsebesről, Déváról stb. előkelő vendégek érkeznek. Az érkezőket a vasút-állomásnál fogadják s ma, szombaton este a Széchenyiben ismerkedési estély lesz. Holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a megyeház dísztermében az alakuló ülés a már közölt műsor szerint. A rendezőség — mint lapunk más helyen közöljük — ez uton is felkéri a város lakosságát, hogy a házakat fellobogózni sziveskedjék. Továbbá azon tagok, kik talán külön meghívót nem kaptak az ünnepélyes megalakulásra, tekintsek magukat meghívottaknak s jelenjenek meg úgy a gyűlésen, mint a társas lakomán.

* A nemzeti muzeumi tanács. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a Magyar Nemzeti Múzeum szervezetének keretében egy nemzeti muzeumi Tanácsot létesítvén, a saját elnöksége alatt e tanács tagjaivá gróf Andrássy Tivadar v. b. t. tanácsost, gróf Apponyi Sándor v. b. t. tanácsost, Berzeviczy Albert v. b. t. tanácsost, Bubics Zsigmond v. b. t. tanácsost, kassai püspököt, Forster Gyula miniszteri tanácsost, Fraknói Vilmos arbéi vál. püspököt, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőjét, gróf Kun Gézát, a magyar néprajzi társulat elnökét, báró Liphay Bélát, Pauler Gyula országos főlevéltárnokot, Semsey Andor magyar nemzeti muzeumi tiszteletbeli őrt, gróf Széchenyi Béla v. b. t. tanácsost, gróf Teleky Sándor orsz. képviselőt, Thaly Kálmán orsz. képviselőt és gróf Zichy Jenő v. b. t. tanácsost nevezte ki. A tanács másodelnöki tisztségének a viselésére Bubi cs Zsigmond kassai püspököt kérte fel a miniszter.

* Tisztelgés a főigazgatónál. A főreáliskola ifjúsága tegnap délelőtt tisztelgett a kir. tanácsossá kinevezett Nátafalussy Kornél tankerületi főigazgatónál. Az ifjúságot egy öt tagú küldöttség képviselte, amelynek tagjai voltak Czuczor Vilmos, Mann Aladár, Müller és Révész VIII. és Krüger Jenő VII. o. tanulók. Az ifjúság nevében Mann Aladár VIII. o. tanuló lelkes szavakban üdvözölte az új királyi tanácsost, aki megható szavakban köszönte meg a megemlékezést.

* Márczius 15-ikének megünneplése. A jogakadémia ifjúsága nagyban készül a nagy

napok megünneplésére. Az ifjúság részt vesz a polgárság által rendezett ünnepélyen s ezenkívül még egy felolvasó estélyt terveznek. Ebben az ügyben ma délelőtt 11 órakor gyűlés lesz.

* Kiűntetett plebános. Király ő Felsége dr. Ott Ádám buda-ujlaki r. kath. plebánosnak az egyház és a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

* Választás a városnál. Nagyvárad város törvényhatósága márczius hó 10-én tartandó közgyűlésében tölti be a Papp János elhunytával megüresedett gazdasági tanácsnoki székét. Az állásra kiirt pályázati határidő ma, szombaton délután 5 órakor jár le. Tegnap estig csupán egyetlen pályázat volt bejelentve a főispánnál, a Komlóssy József helyettes tanácsosé. Az emlegetett sok pályázó úgy látszik, nem fogja megkísérteni a választás esélyességét. Különbön meglátjuk, hogy kerül-e ma estig több pályázó Komlóssy József mellé.

* Terjed a ragály. A nagy-teleki-utcai iskolákban a mult napokban nagyobb mérvben fellépett a vörheny, minek következtében Baróthy Akos dr. városi orvos javasolta, hogy az iskolát fertőtlenítsék és néhány napra zárják be. A rendőrség ezen vélemény alapján mártól kezdve tíz napra az iskolát bezáratták s azok fertőtlenítését elrendelte.

* Névváltoztatás. Goldstein Mór nagyváradai illetőségű, galicziai lakos vezetéknevét Székely-re változtatta.

* Csak az igazságot keressük. Városzerte megütközést keltett tegnap Biharmegye alispánjának azon nem várt intézkedése, melylyel a mező-telegdi olajgyárral szemben a főszolgabíró szigorú intézkedését módosította. A debreczeni vegyvizsgáló állomás soha vissza nem vont véleményén kívül, mely szerint veszélyes a beeresztett vitriol-salak a közegészségre, számos bebizonyítható ok és számtalan tanu igazolja a salak beöntésének káros voltát. A halpiacson a bárkából a halakkal együtt kimerített víz teljesen petroleum szagú volt már igen sokszor. Dr. Bulyovszky József polgármestert bizonyos irányzatos hírlapi közleményekkel azonban nem lehet éppenséggel a részvénytársaság javára »hangolni« s mint értesülünk, az alispán határozata ellen felebbezéssel fog élni.

* Mi épülne a Rókus-kórház helyére? Tudvalevő dolog, hogy a folyton szépülő és folyton fejlődő fővárosban nap-nap után irtanak minden olyan épületet, a mely az összbenyomást és a környező épületek szépségétől bántóan és kirívóan elüt. Így tűnik el azután lassanként a régi Budapest minden csufsága és így lesz teljessé a fényes palotasorokból új és ifjú világváros. Minden ilyen »szálka« épületet utóélet már a nemezis, a tót napszámosok bontó csákányai képében; csupán egy van még, a melyik rendületlenül áll. Ez a Kerepesi-ut felkiáltó jele: a Rókus-kórház. Rövid 5 év alatt az egész Kerepesi-ut átvedemeltet hazikók helyén. Csak ez a sárga épület-szörny nem pusztul elődjei után. Pedig a király, mikor Budapest új polgármesterei a közelmúltban tisztelgtek nála, kijelentette, hogy első kötelességüknek ismerjék ezt az épületet leborítani, mert nagyon csúfítja az egész ut-test képét. — Most úgy látszik mégis bekövetkezik a katasztrófa. A közel jövőben aligha utól nem éri a nemzist képviselő csákány a Rókus-kórházat is. Halmos polgármester ugyanis följánlotta Festeich Andor grófnak a Nemzeti Színház intendánsának a Rókus-kórház telkét. Bizonyos, hogy szerencsés ötlet, a Rókus-kórház helyére a legelső klasszikus magyar színház építése. Nem csupán azért, mert a Nemzeti Színház

éppen a legeldugottabb épülete Budapestnek, hanem azért, mert így a főváros két legelső és legrégebbi színháza így egymás mellé kerülne, oly közlekedési ponton, a milyen több Budapesten nincs. A belügyminiszter állítólag nagy örömmel hallotta ezt az ajánlatot s így valószínű, hogy megvalósul a terv.

* **Tüzlárma.** Tegnap estefele 6 órakor Halász-utczáról tüzet jeleztek. A tüzoltóság és rendőrség, töméntelen népségtől kísérvé megjelent a Körözs közelében. Kitűnt, hogy semmi nagyobb baj nincs, csak az összehordott szeméthalmaz gyuladt meg. Csakhamar szétverték és eloltották.

* **A balmazujvárosi felekezeti külső svábok.** A rossz példa ragadós. Tegnap *Ferenczy Elek* főszolgabírónál ismét *hét balmazujvárosi sváb család* jelentette be szabályszerűen, hogy *felekezeten kívüliekké* lesznek. Ezekkel a hithagyó ujjvárosi családok száma 48-ra emelkedett. Egy kis bérlő, egy csizmadia és egy barkács kivételével valamennyien földművesnapszámúak. Ezek különben részben olyan németek, akiknek a legjobb magyar hangzású nevek van. *Mert Szeifert, Raindl, Holb, Kunkl, Eder, Leiter, Hartman, Sillinger* nevek mellett szinte feles számmal fordulnak köztük elő a *Sebők, Szakács, Prém, Ócska, Bugjó, Fehér, Gém, Juhász, Antal, Rózsa, Szarvas, Vincze, Deli, Árva, Tányér, Csobán, Tuz és Pokrócz* nevek.

* **Tűz.** Tegnap délelőtt *Rákosi Ferencz* béli lakosnak a háza gondatlanságból meggyuladt és leégett. A kár 60 frt, amiből semmi sem térül meg, mert a ház biztosítva nem volt.

* **Poroszország milliomesai.** Most jelent meg egy statisztika Poroszország legvagyonosabb családairól. Első helyen a frankfurti Rothschild-család áll 270 millió franknyi vagyonnal. Utána a híres essen i ágyúöntőde tulajdonos *Krupp* következik, 160 millióval, míg azonban *Rotschild* évjáradéka csak 8 milliót tesz ki, addig a *Krupp*-é 10 milliót. Az ágyúk tehát többet jövedelmeznek. Ezek után jönnek a nagy földbirtokosok, még pedig az egyik *Boroszló* mellett, 100 millióval, a másik *Oppeln* mellett 80 millióval. Majd egy másik oppelni földbirtokos következik a sorban 75 millióval és egy *Magdeburg* környékéről való ember több mint 40 millióval. Igen soknak van 25—35 millió vagyona s ezek az emberek többnyire *Münsterben, Casselben, Treviziben* és *Boroszlóban* laknak.

* **Aki nem olyan kegyetlen.** A napokban megirtuk, hogy *Csorrássy Gyula* nagyváradi cipész tanoncát kegyetlenül megverte s ezért be van jelentve az ügyészségnek. Nevezett iparos egy nyilatkozatot küldött be hozzánk, a melyben elpanaszolja, hogy tanoncza 35 frttal megkárosította, ő azért nem kérte a megbüntetését; később egy pár cipő árával megakart szökni s a vasutnál csipte el, de már ekkor alig volt a pénzből. Szóval tanulója folyton lopta, csalta. A megfenyítés éppen nem volt brutális s nem lépte túl a megengedett házi fenyítéket. — Ezeket *Csorrássy Gyula* rehabilitálása érdekében készséggel hozzuk nyilvánosságra.

* **Dreyfus sorsa.** Czirfrábnál czirfrább hazugságokat bocsájtottak világgá *Dreyfus* sorsáról azok, kik színét sem látták az ördögszigetnek és fogalmuk sincs az ott történő dologokról. Mi nem lehetünk illetékesek arra, hogy a való állápotokat földerítsük, melyekbe beavatva nem vagyunk, de érdekes, hogy a francia hadügyminiszterium organuma az *«L'Echo de Paris»* miként festi *Dreyfus* helyzetét. Az idézett lap épp most közöl erre vonatkozólag adatokat. E szerint állandóan két ór van *Dreyfus* mellett, kiket két óránként mások váltanak föl. Beszélnie a fogolylyal csakis az őrség fejének szabad; ha panasza van *Dreyfus*nak, ráírhatja azt a rendelkezésre álló számozott papirlapokra, melyek aztán a kolonia kormányzójának kezeihez jutnak és ő általa aláírtnak. A fogoly napkeltétől naplementig kunyhójában vagy azon kívül tartózkodhatik, sétálhat, kerti munkával töltheti idejét. A rabkosztón kívül — saját pénzén — bármily ételt rendelhet. Kunyhójában maga

takarít; katona fekhelye van: vaságy, szalmazsák, vánkös, szörderékálj, takaró. A fogolyhoz hozzá nem nyul senki, sohasem bántották még. Könyveket, regényeket, tudományos műveket olvashat, politikai folyóiratokat és hírlapokat nem. Rossz bánásmód miatt eddig még nem tett panaszt. Amit ír, a kormányzónál letétben marad, szintugy a nekiszóló leveleket is másolatban kapja kézhez. Megbetegedése esetén telefon utján hívnak orvost. Az egész elbánás pedig, melyben részeseül, a gyarmatügyi miniszter által jóváhagyott külön utasításon alapszik.

* **China halad.** A kínai birodalomból legújabbban érkező hírek azt bizonyítják, hogy a kínai fal nem oly áthatlan már, mint volt és hogy az idegengyűlölő mandarinok is ráfanyalodtak az eddig megvetett európai kulturára. A földben nyugvó szent sárkányok békéje oda, mert a prűszkölő gőzmasinával mennyei birodalom nem egy vidéke már megismerkedett. *Nan-Asafuban* a birodalmi vizsgálatokon ezt a témát adták föl: «Noé és családja vagy a föld népeisége a vízözön után.» Forrásul az ótestamentumot ajánlották, mire a biblia egyszerű keresett könnyű lett. Chinában ez az első eset, hogy a diákoktól a szentírás ismeretét is megkövetelték. *Shangai* közelében nemsokára állami egyetemet nyitnak meg, melynek élén egy ismert hittérítő fog állni, magában *Shangai*ban pedig felsőbb leányiskolát, melynek igazgatója egy hittérítő lesz. *Mandzsukból* és *mongolokból*, a tágas birodalom legvittebb katonáiból két új hadtestet formálnak, a hadtestek mindegyike 35,000 emberből fog állni és a legénységet a legkitűnőbb *mandzsú* és külföldi katonatisztek fogják kiképezni. *Pekingből* több új vasutvonalat fognak építeni, miáltal a főváros nagyobb vasuthálózat központja lesz. A császári mauzoleumhoz külön vasut fog vinni, miáltal a császári ház tagjainak eddigi óriási temetkezési költségei tetemesen megapadnak.

* **Kézrekerült család.** *Mercz János* Kosuth-utczai borkereskedő tegnap panaszt tett a rendőrségen, hogy tőle valaki a múlt héten nagyobb mennyiségű bört csalt ki *Gáll László* cipész névjegyével s csak most amidőn *Gáll* felszólította a fizetésre sült ki az, hogy a bört nem ő vette, hanem más csalta ki a névjegyével. A rendőrség a panasz következtében kihallgatta *Gállt* aki a rendőrség előtt azt mondta, hogy neki gyanuja van, hogy a csalást egy *Grossmann József* nevű kereskedő-segéd követte el, mert az már másokat is becsapott a hasonló fia névjegyével, amelyről az ifj. kivakarta. A rendőrség *Grossmann*t elfogta, a ki be is vallotta ezen tettét, sőt még más hasonló csalást is beismer, amelyeket mind a *Gáll* nevére követett el. Ezeket *Moskovits Farkas* borkereskedő, *Sonnenwirth Ignác* bazaros és *Cziller Imre* rövidáru kereskedők kárára követte el. *Grossmann*t természetesen letartóztatták.

* **Nagy huslopás.** Tegnap éjjel *Kiss Gábor* csuhajfalvi lakostól *Gavris János, Gavriss György* és *Láz Páter* ugyanottani lakosok elloptak 150 frt értékű sertéshúst. A tetteseket letartóztatták.

EGYESÜLETEK.

A budapesti katolikus kör közgyűlése. E hó 3-án délután 5 órakor tartotta meg a budapesti katolikus kör kilenczedik évi rendes közgyűlését *Pintér Kálmán*, kegyesrendi tanár alelnök elnökle mellett. Az alelnöki lelkes megnyitó és indítvány után a közgyűlés táviratilag üdvözlé a pápát, fiui hódolatát fejezván ki 60-ik áldozári és 20 éves koronázási évfordulója alkalmából. Ugyancsak táviratilag üdvözölték a hercegprimást és *Esterházy Miklós Mór*icz grófot, a kör elnökét. Ezután *Gyürky Ödön* dr. titkár terjeszti elő az évi jelentést. Ma a körnek 1110 rendes tagja van. Majd a választmányt egészítették ki 20 új taggal, kik közül *Timon Ákos* dr.-ra esett a legkevesebb (52) szavazat. Végül az indítványokra került a sor. *Pintér Kálmán* indítványozza, hogy az 1900. évvel a keresztlénység

kilencszázados évfordulóját ünnepeljék meg s e célból a katolikus társadalom közt indítsanak nagyszabású mozgalmat. Ez indítványt a közgyűlés nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadta és *Kanócz István* indítványára a közgyűlés *Pintér Kálmán* alelnöknek és *Gyürky Ödön* titkárnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott ügybuzgóságukért.

A Hirsch-egylet gyűlése. A *Báró Hirsch Mór* jótékonyági és önszegélyző egyesület tisztelt végrehajtó bizottságát folyó évi *márczius 5-én* (szombaton este 7 órakor) a *Zöldfa szálloda* 22. sz. szobában tartandó *végrehajtó bizottsági ülésre tisztelettel meghívjuk. Jablonszky Emil* elnök, *Rákos Vilmos* titkár.

Nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár ülése. *Láng József* igazgató elnök a nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjait folyó évi márczius hó 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a kerületi betegsegélyző pénztár helyiségében (*Kert-utca, Kutiák-féle házban*) tartandó igazgatósági ülésre tisztelettel meghívja.

Az ülés tárgysorozata:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő megnevezése.
2. Az 1898. évi február hó 20-án tartott igazgatósági ülésről felvett jegyzőkönyv bemutatása.
3. Dr. *Vári Jakab* kinevezése.
4. *Kádár Ferencz* hátrányának leírása.
5. A telefon állomásokra vonatkozó postai igazgatósági átirat.
6. *Voncz Zsigmond* kérvénye *Benjamin Soma* elleni ügyében.
7. *Sarkadi Ignác* titkár havi jelentése.
8. Dr. *Barna Ármin* fizetésemelésére vonatkozó indítvány tárgyalása.
9. *Weisz Lajos* igazgatósági tag indítványa.
10. Az igazgatósági, felügyelő bizottsági választott bírósági tagok jelölése.
11. Egyéb folyó ügyek és indítványok.

IRODALOM.

— **Példa-tár az iparos-tanoncok vallásoktatásához.** Az iparos tanoncok vallásoktatásáról írott vezérkönyvem a szakkritika és a hittanító urak nagy elismeréssel fogadták. Sőt sürgettek, zaklattak, hogy készítem el a Vezérkönyvnek gyakorlati részét is. Ime készen vagyok, a sajtó alól kikerült egy 13—14 ives »Példa-tár«, melyben a hittani anyag óráról órára be van osztva és ezen anyaghoz számtalan magyarító példa, találó hasonlat, gyönyörű legendák, történetek... mindannyi az iparos világból merítve. Alig van az iparos életnek nyilvánulása, melyet e könyv nem érintene és ki ne aknázna. A Példa-tár ára 1 frt. A Vezérkönyv is kapható még mindig, ennek ára szintén egy forint. A ki a pénzt alulirothoz beküldi, az bérmentesen kapja kezéhez. Szatmár, 1897. decz. 16. *Bodnár Gáspár*, tanár, a »Téli Esték« szerkesztője.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradi kir. tábla elintézt ügyei.

Büntető tanács.

Előadó: *Erdély Endre*.

418. *Ferenczy József* lopás — részben megváltoztatva.
531. *Demián István* lopás — föloldva.
532. *Iván Juon* lopás — helyben hagyva.
563. *Máté Lajos* könnyű testi sértés — helyben hagyva.
571. *Kapp Antal* és *Antalné* becsületsértés — helyben hagyva.
572. *Tüzi Ernő* és *Igrész Györgye* becsületsértés — visszautasítva.
507. *Rátz János* súlyos testi sértés — részben megváltoztatva.
538. *Tóth József* lopás — helyben hagyva.
582. *Tóth József* lopás — rendelet.
583. *Szilágyi Zsófia* lopás — részben megváltoztatva.

592. Bertye Nyika lopás — rendelet.
598. Farkas János lopás — megváltoztatva.

Előadó: **Molnár Géza.**

320. Fischer Hermann lopás — részben megváltoztatva.

321. Dragonyeszk Juon magának sértés — részben megváltoztatva.

Bírákok vizsgálja. Tegnap a törvényszék büntető osztályán egy érdekes és nem minden napi ügy volt kitűzve tárgyalásra, mivel azonban a panaszos fél és két tanu nem jelent meg, a tárgyalást elnapolták. A dolog az, hogy a mult esztendőben Berente Antal szeghalmi albiró egy beadványban Sal Ferenc szeghalmi járásbirót, a ki táblai birói rangban van, olyan vádakkal illette, a melyek ha igazak lettek volna, akkor neki meg kellett volna válnia a bíróságtól. A vádak azonban valótlannak bizonyultak s most Sal feljelentette rágalmozásért Berentét. A tárgyalást csak a jövő hónapban fogják megtartani.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET ÉS SZERELEM.

Németbő: — plex.

39.

Légy férfi! Lásd én a te helyzettedben sokkal büszkébb volnék, semhogy valakitől alamizsnát elfogadnék. Általában te neked most egészen új, egészen más életet kell kezdened. Tűrnöd, dolgoznod kell. Azonkívül összehúznod magadat s szorosabbra fogni igényeidet. Az örömeidről és szórakozásokról pedig jó időre lemondani.

Mialatt Anna beszélt, beteg anyja szobájából ismételt halk suttogások hallatszottak. Annának úgy rémlett, mintha valaki elhaló hangon nevének szólítaná s aggódva sietett be drága betegéhez. Szomorú sejtelve teljesedett. A jó szívű öreg nő, a család jó szelleme, ki Annát oly szeretettel nevelte és kényeztette, végső küzdelmét vívta ágyában a halállal. Csak annyi ideje maradt még, hogy Annát megáldja s azután erőltlenül hanyatlott vissza párnájára s néhány sóhajtásával kétségbeesetten siránkozó lánya karjai közt kilehelte lelkét.

Anna szívzaggató siránkozással borult megboldogult jó anyjának hidegülő tetemére, mialatt a maga is könnyezésig megindult Askán gyengéd szavakkal iparkodott őt csillapítani és fájdalmát enyhíteni.

Pár héttel az Annáék családi gyászese után az atyai szívében sebzett és lelkiismeret-től feldult Stendardó látogatást tett a hajós negyedben. A kettős családi katasztrófa óta oda volt nyugalma. Arra nézve azonban, hogy a büszke patriczius az egyszerű varrónő szerény hajlékát felkeresse és vele személyesen értekezze, legtöbbit tett az, hogy a páratlan családi konfliktus híre már az emberek közé is kiszivárgott és az öreg szenátor nagyon jól fel tudta fogni a horderejét annak, ha a világ tetteit bonczkés alá veszi, s hogy mit jelent az, ha afféle bizalmas jellegű ügyek a nyilvánosság, ezen sokféjű, becsületre éhes szörnyeteg számára kerülnek. Maga a józan érdek is azt parancsolta tehát, hogy legalább egyik fiával iparkodjék minél előbb kiengesztelődni, s azzal azt az erkölcsi foltot, melyet a világ szemében gyermekeivel való eljárása jellemén rajta hagyott, eltüntetni.

Igy történt aztán, hogy egy este, egy gond terhes dolog nap estéjén az öreg Stendardó a szegény varrónő másod emeleti lakásán kopogtatott.

Anna meglepetten és bizalmatlanul, de azért előzékenyen fogadta a ritka vendéget.

Stendardó, a kinek különben sem volt természete a hizelgés is a frázishalma, nem sok időt vesztegetett az etikettezéssel, hanem szokott komolyságával hamarosan rá tért azon okoknak az elsorolására, melyek őt arra indították, hogy Annát felkeresse.

— Kedves Anna, maga talán már előre sejtí, hogy mi vezérelt engem ebben az időpontban magához szólalt meg a kölcsönös üdvözlések után Stendardó. Talán felesleges

is tehát ismételnem, hogy fiammal folytatott viszonya a tárgya mostani látogatásomnak. Engedjen egy pár őszinte szót intéznem e tárgyban magához. A helyzet képe most ez: Fiamnak, a kinek az időszerint még nincs megállapodott jelleme, s a kiből a lelki tulajdonságok még csak most kezdenek ébredni, nincs semmije, a kisasszony viszont saját kezesményéből, kezének nehéz munkája után tartja fenn magát. Kettejük közt tehát házasságról szó sem lehet, ezt maga is belátja ugyebár.

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Ő Felsége az özvegy trónörökösné betegágyánál.

Bécs, márczius 4. (Saját tud. táv.) Stefánia özvegy trónörökösné kinos állapota a mai nap némileg jobbra fordult. A nagy beteget ma délelőtt felkereste Ő Felsége. A magas látogató egy teljes félórát töltött a beteg trónörökösnénél, gyöngéden tudakolva tőle, hogy és miként érzi magát. A beteg trónörökösnőre szemmel láthatólag jótékonyan hatott a felsőges ur figyelme és kitüntető aggodalma.

A főváros ünnepe.

Budapest, márcz. 4. (Saj. tud. táv.) Mozgalmas képe volt ma a városháza disztermének. A közgyűlést tartották meg, melyben szóba került, hogy miként ünnepelje a főváros április 11-ikét. A polgármester lelkes szavú indítványára egyhangulag elhatározták, hogy illő módon járulnak ehhez a nagyünnephez. Ünnepi közgyűlést tartanak. Együttal felhívják a főváros közönségét, hogy házaikat lobogózzák fel és este világítsák ki. Hasonló értelemben fog intézkedni a törvényhatóság is, a mely este fáklásmenetet rendez. Az ezt követő napon fényes küldöttség viszi a királyhoz a főváros hódoló feliratát. Ilyképpen általánosságba megállapították az ünnepek programját, a melynek részletes kidolgozására bizottságot küldöttek. Előreláthatólag nagyszabású ünnepi aktus lesz ez, a melylyel Magyarország legelső városa járul az országszerte nemzeti ünneppé avatott nap fényének emeléséhez.

Az olasz képviselőház Kossuth-nak.

Budapest, márczius 4. (Saj. t. d. táv.) K o s s u t h Ferencnek, a házban ma tett sürgős interpellációjára, válaszképpen már megjött az elismerés. Az esti órákban érkezett, egyenest Rómából honnan is az olasz képviselőház elnöke küldött táviratot. Az olasz parlament nevében meleghangú köszönetét nyilvánítja és az egész olasz nép nevében boldogságot és dicsőséget kíván a hazafias magyaroknak.

Ujházy és a Nemzeti színház.

Budapest, márcz. 4. (Saj. tud. táv.) Az esti lapok közlik azon meglepő hírt, hogy U j h á z y E d e még áprilisban megválí a Nemzeti színházról. Ezt a hírt maga U j h á z y erősítette meg, azon kijelentéssel, hogy az valóság. A dolog abban leli magyarázatát, hogy az Operaházban egyenesen U j h á z y számára kreált játékmesteri állást be akarják szüntetni. Ezt a tervbe vett intézkedést természetesen sérelmesnek találja U j h á z y.

Másrésről azonban Festetich gróf kijelentette, hogy részéről megtett minden tőle telhető, hogy az operaházban tervbe vett, s főntebb említett intézkedésnek elejét vegye. Még január hóban átírt ebben az ügyben Huszár Józsefhez, az Opera intendánshoz és másnemű megoldást javasolt. Festetich különben megvan róla győződve, hogy javaslatát kedvezően intézik el az Operaházban és éppen ebből kifolyólag reméli azt is, hogy megszűnven a sérelem, megváltozik U j h á z y elhatározása is.

A Ganz-Ábrányi affér.

Budapest, márcz. 4. (Saját tud. táv.) Annak a kinos incidensnek, a mely legutóbb a fővárosi sajtót oly élénken foglalkoztatta, ma folytatása volt. A megsértett G a n z ugyanis provokálta Á b r á n y i t s a kihívásnak kardpárbaj lett a vége. A segédek végkimerülésre szabták meg a súlyos feltételeket. Azonban mindjárt az első összecsapásnál megsebesült G a n z. Hüvelyk ujján kapott egy oly mély vágást, hogy a kardot többé nem tudta tartani. A párviadallal ezzel megszűnt. A felek kibékültek.

KÖZGAZDASÁG.

A Sebes-Körözs társulat közgyűlése.

— Meghívó. —

A Sebes-Körözs vizszabályozó és ármentesítő társulat Nagyváradon a saját irodahelyiségében 1898 évi márczius 19-ik napján délután 3 órakor közgyűlést tart, melyre az érdekelttség tisztelettel meghívatik.

T á r g y a k :

1. A nagym. földm. Miniszter urnak a társulat gátvédelmi szabályzatát jóváhagyó 51219/897. V. 2. sz. rendelete.
2. Ugyanannak a társulat 1898. évi költségelirányzatát jóváhagyó 65968/897. V. 2. sz. rendelete.
3. Jelentés a társulat mult és folyó évi működéséről, ártérfejléséről és belvizrendezéséről.
4. B.-bűszörményi, csökmői, m.-keresztesi és p.-toldi belviztervek bemutatása.
5. Tiszavölgyi központi bizottság átirata az ártérre kiömlött árvizek lokalizálása tárgyában.
6. Ugyancsak átirata a »Vízügyi és Hajózási Közlöny« támogatása tárgyában.
7. Számvizsgáló bizottsági jelentés az 1897. évi pénztári számadás megvizsgálásáról.
8. Békésvármegye főispánjának 785—97. sz. átirata, melyben az öntözésre szolgáló vízművek létesítése tárgyában a társulat véleményét kéri.
9. Folyó ügyek.

Nagyvárad, 1898. márczius 1.

Gróf Csáky Lajos, m. k.
társ. elnök.

A rézgálicz a mezőgazdaság szolgálatában.

A vegyi ipari termékek közül alig van egy is, melynek a rézgálicznál fontosabb posztíója volna a mezőgazdaság szolgálatában. Lépten-nyomon találkozunk vele, majd itt, majd amott; többnyire permetezésre használják, abból a célból, hogy a növényzetet bizonyos pusztító betegségektől megvédi. A permetezés ma már épp oly fontos teendője a gazdának, mint akár csak a vetés, s ha azt elmulasztja idejében helyesen megselekedni, úgy e mulasztásának mindenesetre érzékeny kárát fogja vallani. Hogy a rézgálicznak mily fontos szerepe van a mezőgazdaság terén, bizonyítja azon körülmény, hogy a lefolyt évben csupán külföldről nem kevesebb, mint 47200 métermázsa rézgálicz hozatott be, a melyért bizony szép pénzt szolgáltattunk a külföldnek, sokszor igen silány

minőségű rézgálicért. Bizonyítja az e téreni óriási szükségletet azon körülmény is, hogy legújabbban egyik nagyszabású hazai gyárunk, a »Hungária« műtrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság kezdte meg e szernek gyártását, évi 20,000 métermázsas termelési képességgel, s így azután a külföldről óriási mennyiségben beözönlő rézgálicznak idebent támadt egészséges konkurrensé, amennyiben nevezett gyárnak Hungária-rézgálicza gyönyörű minőségű 98—80%-os áru, mely más gyáraktól eltérőleg direkte Japánból hozott tiszta vörösréz-ből készül.

Használják pedig a rézgálicot tudvalevőleg vetőmagvak csávázására, a burgonya rothadásának — fitoftora betegségének megállítására, — legújabbban 20%-os oldatot a vadrepceznék kiirtására, de legnagyobb mennyiségben a szőlő penész (peronospora viticola) fellépésének megállítására.

A szőlőpenész fellépésének megállítására legáltalánosabban az u. n. hordói oldatot használjuk, a mely lehet 1—1 1/2, vagy 2%-os oldat. És pedig az első permetezés alkalmával, mely mindjárt a kilevelezés után történik, használjuk az 1%-os, egy hónappal később az 1 1/2%-os, ismét egy hónappal később a 2%-os oldatot.

E keverék áll: 1—1 1/2—2 kg. rézgáliczból minden 100 literre 1—1 1/2—2 kg. égetett mészből. E keverék készítése módja a következő: Az idegen alkotórészekről mentes, jóminőségű rézgálicot megtörjük, azután kisebb mennyiségű langyos vízben — 1 kg. rézgálicra körülbelül 3 liter vizet számítva — oldjuk fel. Egy másik edényben pedig az égetett meszet oldjuk meg egyszer annyi vízben. A mészoldatot czélszerű finom szitán átszűrni, nehogy olyan anyag is maradjon benne, melytől a permetező készülék bedugul. Ezután a három, illetve a hektoliternyi rézgálicz oldatot (2%-os) 97, illetve 104 liter vízhez hozzáöntjük. Ha a mészoldat lehült, akkor folytonos keverés között lassan hozzákeverjük a rézgáliczoldathoz (és nem megfordítva). Ugy is lehet az oldatot elkészíteni, hogy a rézgálicot vízszomszárba kötve 4—5 óra hosszat a vízbe süllyesztve tartjuk s a szükséges mészoldatot azután öntjük a rézgálicz oldathoz.

Maga a permetezés erre a célra szolgáló permetezővel történik, a melynek számos változata ismeretes ugyan, de abban mindannyian megegyeznek, hogy háton kell őket hordani, s az egyik kézzel fújtásra szórják magukból a folyadékot. Permetezésre lehetőleg száraz időt kell választani, a midőn legalább néhány órára esőtől tartanunk nem kell, mert az eső a még meg nem száradt oldatot a szőlőről lemossa. A szőlők permetezésére feltétlenül szükséges: permetezés nélkül nemcsak hogy az évi termés nincs biztosítva és a következő is nagyon silány lesz, annyira tönkre teszi a szőlőt a penész. A szőlő ezen betegsége ma már annyira el van terjedve, hogy egyáltalán nem lehet arra számítani, hogy akármelyik nem permetezett szőlőt is elkerüli. A multok tapasztalatán okuljon az a gazda is, a ki edáig idegenkedett a permetezéstől.

TÖZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, márcz. 4.

Buza ősze	9.09
Buza tavaszra	12.02
Tengeri	5.39
Rozs ősze	8.59
Zab ősze	6.55

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, márcz. 4.

Osztrák hitel	365.—
Magyar hitel	382.50
Allamvasut	341.25
Déli vasut	80.50
Rimamurányi	248.25
Magyar jelzálog	267.50
Magyar leszámítoló	256.—
Iparbank	101.25
Budapest közuti	401.50
Kereskedelmi bank	1402.—

Villamos vasut	279.—
Salgótarjáni	588.—
Bécs, márcz. 4.	
Az irányzat gyenge.	
Osztr. hitel	365.37
Magyar hitel	383.—
Allamvasut	341.50
Birodalmi márka	58.77

Hivatalos arcfolyamatok

Budapesti áru- és értéktözsde 1897. március 4-én.

Magyar aranyjradék 4%	122.20
Magyar koronajradék	99.30
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.15
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	121.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmézési jog megváltási kötvény	101.—
Borvált-asztalon földtehermentesítési kötvény	158.25
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcsön	141.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	102.25
Osztrák jradék papírban	102.25
Osztrák jradék ezüstben	122.25
Osztrák jradék aranyban	102.75
Osztrák korona jradék	104.50
1860. osztrák államsorsjegyek	143.50
Osztrák magyar bankrészvény	938.—
Magyar hitelbank részvény	382.50
Osztrák hitelintézeti részvény	365.70
Páris vista	341.7
20 márkás arany	952.—
Német birodalmi márka	586.50
London vista	120.20
Páris vista	475.20 1/2
20 márkás arany	11.75

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

1.000,000 korona

a legnagyobb nyeresemény, mely a legkedvezőbb esetben a

Magyar kir. szabadalmazott osztály sorsjáték

VI. osztályának huzásai alkalmából március 9-től április 6-ig

kisorsolásra kerül. Ezen osztályban **30,000 pénznyeresemény**

összesen

9.550,000 korona

értékben fog kihuzatni.

Csak még néhány sorsjegy

kapható a

Biharmegyei takarékpénztárnál

Kossuth Lajos-utca.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A cég 16 év óta áll fenn

s most már az országon kívül is elterjedt a hira, amennyiben ma már sok nemes és vadoncz csemetét szállít Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezúttal 700,000 db; vadoncz-állománya 10 millió. A cég évenként 4500—5000 rendelőnek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen a **homoki szőlőtelepítőknek kincses háza** van a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagos, kövecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakódású vagy tulságosan kövérített talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok boldogult **Bereczki Máté** mezőkovácsházi hírneves telepéről valók. **Ugy magasdereku, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs dió és eperből.** Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45—50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblaürítés folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók erősség szerint 2—5—7—10 15 krtól, melyek gazdag gyökerzetükkel fogva főként nagybani telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadonczai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt cégnél. A gazdag gyökerzetű vadonczok 1000 azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5—15% engedmény. — Levél-czim: 39 2—6

UNGHVARY LÁSZLO gyümölcsfa-iskolája Czepléden.

Tessék árjegyzéket kérni!

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.					Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.					Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.							
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 08	1 31	6 00	2 40	6 12
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 23	3 05	6 59	4 07	7 40
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva érk.	6 37	4 06	7 44	5 09	9 23
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17						
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	† 1 17	† 6 15	12 24	2 27	5 38						
Élesd >	† 1 48	† 7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04						
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21						
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37						
Várad-Velenceze >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56						
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08						
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22						
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22						
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 25	—	2 30	4 05	1 31						
Mező-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46						
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19						
B.-Ujfalu >	3 18	9 22	12 29	12 05	4 16	Élesd >	† 3 04	† 7 56	3 21	4 56	2 50						
Sáp >	† 3 38	† 9 36	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32						
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08						
P.-Ladány >	4 03	10 03	1 34	1 19	5 50	Bucsa >	—	8 51	4 27	6 04	4 36						
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 6	4 53	6 31	5 03						
Nagy-Káta >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—						
Budapest érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Ósi >	10 30	4 36	7 44	Kurtics >	5 39	11 49	10 07
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Less >	10 48	4 56	8 06	Kétegyháza >	6 14	12 28	10 54
Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Békes-Csaba >	6 47	1 19	11 39
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Kötegyán >	11 46	† 5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Kötegyán >	11 46	† 5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	† 7 56	3 39	6 09	Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	† 7 56	3 39	6 09
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 28	4 10	6 47
Csaba >	2 10	7 22	4 42	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Békés-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Orosháza >	3 10	8 32	5 48	Less >	9 04	5 00	7 51	Kétegyháza >	2 54	7 44	5 03	Less >	9 04	5 00	7 51
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Ósi >	9 21	5 19	8 12
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Arad érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 36

PIKÉT
sima női ruhának
18—20
Atlasz szaténok finom
20—22

Ruhaszövetek
közép minőségű
13—24
Remek mintájú delin
33—35

Voil és kartonok
8—13
Kanavász ágyhuzatra
12—14
Angin ágyhuzatoknak
9—13

Ágyterítők goblinból
150—170
Csipkefüggöny, fehér
11 1/2—12 1/2
Delin gyapju kendő
35—38

1 VÉG
kítűnő sifon 30 rőf
350—375
Dívánhuzatnak gradli
45 1/2—52

Új rőfös, rövid- és divatáru-üzlet!

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy helyben, **Zöldfa-utca (Hartmann-ház)** a Zöldfa kapuval szemben egy korszerű és minden tekintetben megfelelő **rőfös, rövid- és divatáru üzletet nyitottunk.**

Midőn új vállalatunkat a n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk, nem mulasztjuk el azon körülményt is felemlíteni, hogy bármely nagyobb városi sőt fővárosi cégekkel is **áruválasztékban és a legolcsóbb árak tekintetében versenyezzünk** és hogy fentemlített cikkekből dús raktárt tartunk.

Elvünk és törekvésünk oda fog irányulni, hogy minden követelményeknek tartós minőségű, izléses kivitelű és megfelelő olcsóságú áruval, becsületes, előzékeny és udvarias kiszolgálás által megfelelhessünk. Végül van szerencsénk **szébbnél szébb, jobbnál jobb, olcsóbbnál olcsóbb árúkn** szives megtekintésére meghívni, mert ez által személyesen meggyőződhetik, miszerint az **aradi és temesvári zálogházakból beszerzett** cikkeink árai minden versenyt kizárnak. Továbbá üzletünk feloleli a **rőfös, divat és rövidáru cikkeket**, mind a fentiekhez hasonló **olcsó** árban.

Szolgálatkész tisztelettel
KOVÁCS L. és TÁRSA.

SIFON
selyemszálú női ingre
13—15
Jó minőségű vászon
11—14

Minden
fűző női, leányoknak
40—75
Ágytakarók goblin
145—175

1 VÉG
jó kanavász 30 rőf
285—350
Derékajlnak gradli
35—60

1 VÉG
jó vászon 30 rőf
250—350
Csipke függönyök
12—15

Damast gradli virágos
15—17
Damast gradli csikos
13—15
Esoernyők, női és férfi
70—75